

มก. สร้างระบบจัดการฟาร์มสัตว์ปีก ป้องกันไข้หวัดนกแบบบูรณาการและยั่งยืน ระบบแรกของโลก

นักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สร้างระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชัน (Compartmentalisation) ระบบแรกของประเทศไทย และของโลก ซึ่งเป็นระบบมาตรการป้องกันโรคไข้หวัดนกในฟาร์มไก่เนื้อ และเปิดเนื้อ ซึ่งอาศัยมาตรการความปลอดภัย และการตรวจสอบรับรองระบบสำหรับฟาร์มเลี้ยง โดยแยกตรวจสอบตามพื้นที่ง่ายต่อการตรวจสอบและควบคุมเมื่อเกิดโรค ซึ่งคาดว่าระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชันจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นสูงสุดให้กับประชาชนในพื้นที่ ผู้บริโภค และผู้ประกอบการเนื้อสัตว์ปีกเพื่อการส่งออก มีฟาร์มสนใจร่วมโครงการกว่า 2,000 แห่ง

ผศ.น.สพ.ดร.ศิริชัย วงษ์นาคเพ็ชร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หัวหน้าโครงการประเมินฟาร์มสัตว์ปีกเพื่อเข้าสู่ระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชัน (Compartmentalisation) เปิดเผยว่า ปัจจุบันปัญหาไข้หวัดนกเป็นปัญหาใหญ่ทางสาธารณสุข สร้างความวิตกแก่ทุกประเทศทั่วโลก ซึ่งหลายประเทศพยายามหามาตรการป้องกันรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรับมือกับความเสียหายอันเกิดขึ้นจากไข้หวัดนก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้มอบทุนสนับสนุนวิจัยแก่นักวิจัยจากสถาบันต่าง ๆ โดยมอบให้ทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ อาทิ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และกรมควบคุมโรค ซึ่งแบ่งงานกันตามความเชี่ยวชาญ ระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชัน (Compartmentalisation) ส่วนหนึ่งได้แนวคิดจากประสบการณ์การระบาดไข้หวัดนก ซึ่งมีการทำลายสัตว์ปีกจำนวนมากในรัศมีกว่า 1 ก.ม. สร้างความสูญเสียต่อเศรษฐกิจ ความปลอดภัยด้านสาธารณสุข และสภาพจิตใจของประชาชน

หลักการทำงานของระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชัน ประกอบด้วย ระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ และระบบเฝ้าระวังและติดตามโรคไข้หวัดนก ซึ่งแยกฟาร์มไก่เนื้อ-เปิดเนื้อเป็นศูนย์กลาง ร่วมกับเขตกันชน (Buffer zone) เป็นระยะทาง 1 ก.ม. นับจากรั้วฟาร์ม ลักษณะเหมือนไข่แดงและไข่ขาว ส่วนของไข่แดงคือส่วนที่เป็นฟาร์มเลี้ยง ส่วนของไข่ขาวคือเขตกันชน มีการจัดระบบให้ฟาร์มศูนย์กลาง และเขตกันชนต้องได้รับการดูแลและตรวจสอบโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมปศุสัตว์, กรมควบคุมโรค ซึ่งจะทำการ 4 ครั้งต่อปี ในระยะเวลา 3 รุ่นการผลิต ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บรวบรวม เพื่อป้องกันการระบาด และตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บริษัทคู่ค้าที่ต้องการความมั่นใจในระบบดูแลควบคุมโรคไข้หวัดนก

ดร.ศิริชัย กล่าวเพิ่มเติมว่า เบื้องต้นที่มิวิจัยได้จัดชุดโครงการ การประเมินฟาร์มสัตว์ปีกเพื่อเข้าสู่ระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชั่น (Compartmentalisation) ซึ่งได้เริ่มโครงการตั้งแต่เดือนสิงหาคม ใช้เวลา 1 ปี โดยมี 3 โครงการ คือ

โครงการ การประเมินระบบความปลอดภัยทางชีวภาพของฟาร์มสัตว์ปีกและเขตกันชนเพื่อเข้าสู่ระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชั่น โดยจะทำการประเมินระบบความปลอดภัยทางชีวภาพฟาร์มไก่เนื้อและเปิดเนื้อเพื่อการส่งออก, ประเมินระบบความปลอดภัยทางชีวภาพที่รัฐบาลดำเนินการในการควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนก ในไก่หลังบ้าน, เปิดโล่งๆ และไก่ชนในเขตกันชนที่มีฟาร์มไก่เนื้อเปิดเนื้อเพื่อการส่งออก ตั้งอยู่ นอกจากนี้ยังศึกษาสถานะ (Status) การเป็นโรคไข้หวัดนกในฟาร์มไก่เนื้อ เปิดเนื้อดังกล่าว รวมถึงในเขตกันชน และการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืนของระบบความปลอดภัยทางชีวภาพในเขตกันชน พื้นที่ทำการวิจัย 5 จังหวัด ได้แก่ จ.อยุธยา, จ.สุพรรณบุรี, จ.นครปฐม, จ.ราชบุรี และ จ.ฉะเชิงเทรา

โครงการ การประเมินฟาร์มสัตว์ปีกเพื่อเข้าสู่ระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชั่น เป็นการศึกษาวิจัยทัศนคติและความเชื่อมั่นต่อความปลอดภัยในการบริโภคเนื้อไก่ และหาดัชนีความเชื่อมั่นในการบริโภคไก่ในประเทศไทย และหาจุดคุ้มทุนในการนำระบบ Compartmentalisation มาใช้ ตลอดจนศึกษาผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมจากการนำระบบ Compartmentalisation มาใช้ รวมถึงการศึกษาศักยภาพอุปสรรค และแนวทางของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ-แนวทางการประชาสัมพันธ์ระบบ Compartmentalisation ในอนาคต พื้นที่ทำการวิจัยทั่วประเทศในจังหวัดที่ประกอบกิจการฟาร์มเปิด - ไก่เนื้อ

โครงการ การศึกษาด้านแบบการป้องกันโรคไข้หวัดนกจากไก่เปิดพื้นบ้านเพื่อประยุกต์ใช้ในพื้นที่กันชนของระบบ ซึ่งจะเน้นให้เครือข่ายชุมชนโรงเรียน ประชาชน ได้มีความรู้ การรับรู้โรคไข้หวัดนก และมีส่วนร่วมในการจัดการองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติในการป้องกันควบคุมโรค ตลอดจนมีมาตรการการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดนก โดยจะศึกษาหาต้นแบบการป้องกันโรคไข้หวัดนกจากการเลี้ยงไก่-เปิดพื้นบ้าน บริเวณพื้นที่วิจัยได้แก่ จ.สุพรรณบุรี, จ.กาญจนบุรี, จ.เพชรบูรณ์, จ.พิษณุโลก จังหวัดละ 1 หมู่บ้าน

ผศ.น.สพ.ดร.ศิริชัย กล่าวทิ้งท้ายว่า ระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชั่น (Compartmentalisation) มีผู้ประกอบการสนใจร่วมโครงการ 20 บริษัท ซึ่งมีฟาร์มไก่-เปิดเนื้อกว่า 2,000 แห่ง ในพื้นที่ 40 จังหวัด ในขณะที่ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ก็มีความพร้อมทั้งด้านเทคโนโลยี และทรัพยากรบุคคลในการรับมือโรคไข้หวัดนก ซึ่งคาดว่าระบบคอมพาร์ตเมนต์ทาลิเซชั่น (Compartmentalisation) จะพร้อมปฏิบัติในปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป